Rodna Gruda

Moja domovina je moja družina

My Homeland Is My Family

Objavljeno dne/Published on: 02.11.2013
Avtor članka/Article Author: Edita Žugelj, foto: osebni arhiv J. T.

Janez Triler je bil rojen leta 1944 na Drulovki pri Kranju. Po koncu II. svetovne vojne sta oče in mati s tremi majhnimi sinovi z valom beguncev prišla v Avstrijo, kjer je bila rojena še hči. Janez niti ne ve, kje je družina preživela naslednji dve leti, saj oče o tem nikoli ni hotel pripovedovati. Povedali so mu le to, da so pozneje odpluli z ladjo iz italijanske Genove, ne vedoč, kam gredo, saj starša nista razumela, kam jih pošiljajo. Tako je družina Triler prišla v Argentino. Janez pa se je kot mlad moški od tam odselil v Španijo, kjer živi še danes.

Janez Triler was born in Drulovka near Kranj in 1944. After World War II his mother and father, along with their three sons, arrived to Austria with a wave of refugees. There they also had a daughter. Janez does not know where his family lived the following two years, as his father preferred to avoid this topic and never discussed it. All he was told was that they later boarded a ship from Italian Genova without a clue as to where they are going and this is how the Triler family arrived to Argentina. Janez later, as a young man, moved to Spain where he still lives today.

Janez in njegova žena Maria Teresa sta velika gurmana.

Najbrž se niti ne spominjate potovanja v Argentino, ker ste bili še tako majhni?

Ne, spominjam se le kakšnega prizora z ladje. Starši niso vedeli, kam gremo – nekatere ladje z begunci so odplule v Ameriko, druge v Kanado, mi smo pristali v Argentini. Na srečo nas je tam nekdo pričakal, še danes ne vem, kdo, ker je oče o tem vselej molčal, najbrž smo potem pri tem človeku prespali. Moralo je biti zelo težko, pozneje sem videl fotografije iz tistih časov, vsi smo bili suhi, sestradani. Po nekaj mesecih smo šli iz Buenos Airesa v Mendozo, oddaljeno 1.100 kilometrov, kjer je oče dobil delo. Po približno letu dni je s pomočjo drugih začel graditi hišo; pet Slovencev je skupaj zgradilo pet hiš za svoje družine. V Argentini sta bili rojeni še dve sestri, bilo nas je šest otrok, trije so umrli. Najmlajša sestra je že približno 25 let v Avstraliji, tja je odšla za delom, ko je bila v Argentini velika gospodarska kriza. Zaradi časovne razlike se bolj malo slišiva, s sestro, ki je ostala v Argentini, pa pogosteje. Obiskujemo se bolj redko, ker živim v Španiji, mi je bližje Slovenija.

Zakaj ste se iz Argentine preselili v Španijo?

V Mendozi sem delal na televiziji in ko sem gledal novice z drugih koncev sveta, sem razmišljal o tem, kako je tam. Kolega, Katalonec po rodu, mi je predlagal, naj grem v njegovo domovino Španijo, češ, da mi bo tam zagotovo všeč. Tako sem se čez nekaj časa preselil v Barcelono, kjer sem kot elektrotehnik začel popravljati televizijske aparate. Najprej sem, seveda, moral na izobraževanje, saj je v Argentini sistem ameriški, tu pa evropski. S sabo sem imel dovolj za leto dni življenja, če mi ne bi uspelo dobiti dela, bi se vrnil v Argentino. A sem po nekaj priložnostnih delih kmalu začel sodelovati s podjetjem, ki ima v lasti velike trgovske centre. Zdaj sem v pokoju, moje delo pa nadaljuje sin.

V Španiji ste se tudi poročili, z domačinko, Španko ...

S Katalonko, da. Katalonci namreč pravijo, da niso Španci. Tudi jezik imajo drugačen in sem se ga moral naučiti. Ko sem še popravljal televizije, so namreč starejši ljudje na podeželju govorili le katalonsko. Z Mario Tereso sva

se spoznala v restavraciji, kamor sva oba hodila na malico in se nekega dne znašla za isto mizo. Začela sva se pogovarjati in potem ostala v stikih. Danes imava tri otroke, dve hčerki in sina. Sin je prevzel moj posel, hčerki pa delata v hotelu.

V Barcelono zahaja tudi veliko slovenskih turistov, ste se tam spoznali s kakšnim Slovencem?

Ne, čeprav se trudim slišati slovensko govorico. Sem pa enega spoznal v Benetkah, kjer sem bil že večkrat. Slišal sem, da govori slovensko, pozdravil sem ga in vprašal, od kod je. Srce mi je kar poskočilo, ko sem lahko govoril materni jezik. V Barceloni, žal, nimam te možnosti. Zato pa vsaj dvakrat na leto pridem v Slovenijo, da osvežim svoj besedni zaklad. Doma poslušam le slovenske radijske postaje, največ radio Veseljak, in se tudi tako učim slovensko. Če kakšne besede ne poznam, takoj pogledam v slovar. Takrat, ko je naša družina prišla v Argentino, tam še ni bilo slovenskih sobotnih šol, hodil sem le v španske. Smo pa slovensko govorili doma, vendar po domače. Ko sem prvič obiskal Slovenijo, sem sicer vse razumel, le govoriti mi je bilo težko. Z vztrajnostjo sem se naučil tudi tega.

Ste prišli kdaj na obisk v Slovenijo, ko ste še živeli v Argentini?

Ne, Slovenijo sem prvič obiskal, ko sem bil že v Španiji. Oče in mama nista hotela več v Slovenijo, mislim, da sta ves čas zelo trpela zaradi povojnih dogodkov. Med obiski Slovenije sem spoznal številne sorodnike, sprejeli so me, kot da se že od nekdaj poznamo. Vedno so zelo prijazni, čutim, da mi govorijo iz srca, da so moja kri. Tudi dežela je zelo lepa, veliko sem je že prevozil, od Kranjske gore, Kopra do Begunj na Gorenjskem, kjer obiskujem glasbene večere pri Avsenikih. Tudi ženi je Slovenija zelo všeč in ji je žal, da ne govori slovensko. Če bi znala, nihče v družbi ne bi prišel do besede, tako je zgovorna. Najini otroci zaradi dela znajo nemško, angleško in francosko, slovensko pa, žal, ne, morda se bodo kdaj naučili. Včasih so šli z nama pogosteje v Slovenijo, zdaj pa se zaradi njihovih služb težje uskladimo, še za mizo nismo vedno skupaj. Imajo tudi svoje partnerje in tako smo žena, njena mama in jaz marsikdaj sami doma.

S čim se ukvarjate zdaj, ko ste v pokoju?

Imam veliko hišo in precej zemlje okrog nje, kjer na povsem naraven način gojim zelenjavo. Ker je hiša na hribu, sem uredil terase, na katerih rastejo paradižnik, kumare, čebula, česen, solata in podobno, celo hren sem prinesel iz Slovenije in lepo uspeva v španski zemlji. Ko sem tu na obisku, kupim še potico in slovenske klobase, da potem za praznike uživam v slovenskih dobrotah. Ob nedeljah tudi kuham za vso družino, zunaj sem postavil žar in zgradil peč. Klima je pri nas zelo prijazna, živimo le dva kilometra od morja in smo veliko zunaj. Pa vesel sem, ker je Slovenija tako blizu.

Janez, kje, čutite, da je vaša domovina?

Doma nisem ne v Argentini, ne v Španiji, ne v Sloveniji. V Sloveniji sem tujec, čeprav sem bil tu rojen, tujec sem tudi v Barceloni, v Argentini ravno tako. Moja domovina sta moja hiša in družina. Zame je moj svet moja družina.

